

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hištv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, naplačani listi se ne sprejemajo. Za oknanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

„Katol. politična društva“.

Svoje dni smo imeli na slov. delu naše dežele več »katol. političnih društev« in v njih je bilo krepko katoliško-narodno življenje. Le-ta društva so bila v prvi vrsti sredstvo, s katerim so se slov. kmetje izvili iz spon nemškutarije, ali odkar je nemškutarija nekaj popustila, pozaspalo je tudi življenje v teh društvih, če že niso čisto zamrla. Sedaj živi le še malo število teh imenitnih društev in človek jih lahko sešteje na prste ene roke. Ali še ta, ki živé, kako malo se sliši ali bere o njih! In vendar bi se lahko prav v teh društvih razpravljale politične zadeve in reševale v katoliškem, narodnem duhu.

Častno izjemo imamo v tem še pri katol. polit. društvu v Konjicah; le-to še živi in krepko dela ter obhaja svoja zborovanja vselej z mičnim vsporedom in o pravem času, zato pa prihaja tudi vsakokrat obilo slov. kmetov na-nje ter odhaja z njih vsakdo okrepečan in unet za naše narodne koristi. Ker želimo, da se katol. politična društva zopet oživijo, saj so tudi naši časi jako nevarni naši katoliški veri in je dokaj političnih vprašanj, o katerih se lahko na njih zborih razpravlja, zato radi prepustimo na tem mestu besedo odboru »katol. polit. društva« v Konjicah, ki vabi na prihodnje svoje zborovanje tako-le:

V nedeljo, dne 15. oktobra 1893 popoldne ob treh bode zopet zborovalo naše »katoliško politično društvo« v Konjicah. K temu zborovanju vljudno vabi društveni odbor vse svoje društvenike in tiste, ki hočejo temu društvu pristopiti. Ni treba omenjati, kolikega pomena je to društvo. Rečemo le, naj bi bilo ono prav toplo ognjišče, okoli katerega bi se zbirali zavedni možje vsega okraja, da bi se ogrevali za našo sveto vero in za mili narod slovenski.

Naše društvo se je porodilo pred 23 leti, v onih burnih časih, ko je lažiliberalizem najlepše cvetel. Ono

je v tem času že veliko storilo, da se vtrdi versko prepričanje in se prebudi narodna zavest. V svojih raznih izjavah je ono glasno tirjalo ravnopravnost slovenskega jezika v soli in uradu. Hvala večnemu Bogu, očitno je začel pojemati lažiliberalizem, zato pa še ne sme mirovati naše »katol. politično društvo«. Dela pa še mu pač ne manjka. Kje je še toliko zaželeno in v postavah zagotovljena enakopravnost slovenskega jezika, kje slovenskemu kmetu vgodnejša volilna pravica? Kje toliko drugih za obstanek kmeta, kakor rokodelca in obrtnika neogibno potrebnih postav?

In ravno naše društvo ima ta blagi namen pripomagati k splošnemu blagostanju. Ta svoj vzvišeni namen bo pa le tedaj doseglo, ako bode vdeležba od strani udov prav obilna. Zato bodite vi domačini, vi sosledje Šentjernejčani, Žičani, Ločani, Čadramljani, Prihoveljani in vi vsi drugi, katerih sijajna imena so v matici »kat. političnega društva« častno upisana, s temi vrsticami bratski povabljeni k zborovanju v Konjice. Združimo se k skupnemu složnemu delovanju na katoliški podlagi za mili slovenski rod, za čast in slavo skupne avstrijske domovine, po vzvišenem geslu svetlega vladarja: »Z združenimi močmi!«

Cerkvene zadeve.

Red frančiškank vednega čiščenja najsvet. sakramenta v Mariboru.

Če pogledamo v šematizem lavantinske škofije, prepričamo se, da »Slov. Gospodar« še nikdar ni mogel svojim čitateljem poročati o naselitvi novega reda v Mariboru. Usmiljene sestre so namreč prišle 1843, šolske sestre pa 1864 v Maribor, prihod frančiškanov pa v šematizmu ni zapisan. Vedel je pa »Slov. Gospodar« letos že marsikaj lepega pripovedovati o obhajanju petdesetletnice sv. očeta papeža Leona XIII. v Mariboru in drugod. V spomin na petdesetletnico škofovanja pa-

peža Leona XIII. priseli se tudi novi red v Maribor; njegovo ime je: »red frančiškank vednega češčenja najsvetejšega sakramenta«, in udje tega reda pridejo v soboto, dne 30. septembra, ob 2. uri popoldne, iz samostana Levovskega (v Galiciji). Ko so naš milostljivi knez in škof Mihael zadnjič obiskali sv. očeta v Rimu in jim poročali o naselitvi frančiškank v Mariboru v spomin papeževe petdesetletnice, so se sv. oče tega jako razveselili.

Glavni namen novemu redu je vedno češčenje najsv. sakramenta. Sv. Rešnje Telo je v njih cerkvi (za zdaj kapeli) noč in den izpostavljeno in vsako uro moli nekaj sester pred Najsvetejšim. Skupno pa in glasno molijo brevir pred Najsvetejšim in sicer latinski, kar popolnoma razumejo. To nalogo imajo sestre stroge klauzure t. j. one, ki brez dovoljenja mil. knezoškofa ne smejo iti iz samostana in brez tega dovoljenja ne more tudi nikdo iti v njih prostorije. Sestre navadne klauzure pa smejo (kakor n. p. šolske ali usmiljene sestre) iti iz samostana in te morejo tudi bolnikom na njih domu streči. Častite frančiškanke pečajo se tudi z napravo cerkvenih paramentov. Vidi se toraj, da red frančiškank in naša družba vednega češčenja imata skoro enaki namen, le da ga redovnice dosegajo v višji meri, kakor družbeniki vednega češčenja.

Z najvišjim dovoljenjem Njih Veličanstva od 1876 smejo se častite sestre frančiškanke naseliti v vseh deželah, zastopanih v državnem zboru na Dunaju. Naše čitatelje bo morebiti zanimalo zvedeti, da je pokroviteljstvo samostana frančiškank v Mariboru prevzela Nj. ces. in kralj. visokost, presvitla nadvojvodinja Blanka, rojena princesinja Burbonska, soproga nadvojvode Leop. Salvatorja. Visoka gospa je tudi pokroviteljica samostana frančiškank v Levovu in pogosto obiskuje njih cerkvo in samostan. Svojo skrb za Mariborski samostan razodela je presvitla nadvojvodinja s tem, da se je do našega milostljivega knezoškofa obrnila s posebno prošnjo, naj bi blagovolili samostan frančiškank vednega češčenja najsv. sakramenta priporočiti prečastiti duhovščini in vernikom svoje škofije in naj bi se to zgodilo tudi po časnikih. Ker nas tako visoka gospa z besedo in zgledom vspodbuja k češčenju najsv. sakramenta, bode se gotovo vsakdo izmed nas v prihodnje rajši trudil za čast presv. Rešnjega Telesa.

Zakaj je sv. katoliška cerkev vpeljala red vednega češčenja? Zato, da bi udje tega reda Jezusa v najsv. sakramentu vedno molili in častili, ga odškodovali za zanikernost, nečast in razžaljenje slabih kristjanov in mu nadomestovali češčenje onih, ki pri najboljši volji nimajo za to priložnosti. Nekak začetek temu redu je bila »vedna molitev« akojmitov (t. j. ne spijočih) v izhodnji cerkvi. Ti redovniki so se po oddelkih tako menjavali, da so brez prenehanja v cerkvi brevir molili ali psalne peli, tedaj so opravljali »vedno molitev«. Njih začetnik, sv. Aleksander (umrl okoli 430), je okoli leta 400 ustanovil prvi samostan ob Evfratu, in ne dolgo potem drugi v Carigradu. V poznejših časih so to »vedno molitev« in pa »češčenje sv. Rešnjega Telesa« zedinili in v 17. stoletju je nastal poseben ženski red z namenom, vedno častiti in moliti najsv. sakrament. Od tega časa širil se je red vednega češčenja skoro v vse dežele evropske. V našem cesarstvu nahaja se red vednega češčenja razun v Levovu samo še v Inomostu na Tirolskem. Razloček med Levovom in Inomostom je le ta, da je v Inomostu sv. Rešnje Telo izpostavljeno samo po dnevu, od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

V Mariboru imajo frančiškanke svoj samostan v prejšnjem Girstmayrovem hramu, med mestnim parkom in Tappeinerjevim trgom. Vzhodni trakt spremenjen je v začasno kapelo. Cerkev presv. Srca Jezusovega pozida

se poznej. Kapela frančiškank bo celi den odprta. Pred Najsvetejšim gorijo noč in den voščene sveče, katerih se toraj veliko potrebuje. Vrlo dobro delo stori, kdor sveče v čast najsv. sakramentu daruje. C. Š.

Kn. šk. bogoslovje v Mariboru.

V tukajšnje kn. šk. bogoslovnico so vsprejeti: A. Drofenik iz Kostrivnice, Fr. Bohak iz Poličan, J. Erker iz Laporja, Iv. Grobelšek iz Žič, Jož. Hohnjec od Sv. Petra pod Slov. gor., Frid. Horvat od Sv. Lenarta pri Veliki nedelji, Iv. Jancič iz Laporja, Jož. Krohne iz Radeč, Fr. Krujč iz Brežic, Jož. Musi iz Vranskega, Jož. Panič iz Središča, Al. Potočnik iz Središča, J. Povalej od Sv. Jurija ob južni žel., Jož. Somrek iz Čadrama, Fr. Strelec od Sv. Marjete niže Ptuj, Anton Šorn iz Celja, Ivan Topolnik od Sv. Križa pri Ljutomeru, Fr. Trop iz Ormoža, Mat. Zemljič od Sv. Petra pri Radgoni, Melh. Zorko iz Zdol, Jož. Žekar iz Olimja. Novo šolsko leto 1893/4 začne se v nedeljo, 1. oktobra, popoldne ob 5. uri z duhovnimi vajami.

Gospodarske stvari.

Kmetijski poduk.

Po izvestju vis. c. kr. ministerstva za poljedelstvo poučevalo je v letu 1892 na Štajarskem na različnih zborih in shodih in pri drugih sposobnih priložnostih (redne gospodarske šole tu niso štete) 15 oseb ljudstvo v raznih gospodarskih strokah. Ta pouk vršil se je deloma vsled odredbe c. kr. kmetijske družbe štajarske, deloma je bil povzročen po c. kr. družbi za konjerejo na Štajarskem, a v nekaterih slučajih odredilo je pouk c. kr. poljedelsko ministerstvo samo.

Poučevali so pa ti-le gg.: C. Grössbauer, Fran Matiašič, Ivan Bele, c. svetovalec in generalni tajnik kmetijske družbe, Fridr. Müller, ravnatelj kmetijske šole v Grottenhofu, Jul. Hansel, dr. Th. pl. Weinzierl, Anton Stigler, Fr. Knauer, J. Mach, Rich. Possek, M. Jelouschek, F. Blumauer, Jos. Knidig, M. Kunz in E. Opitz.

Pri predavanjih bilo je navzočih skupno okoli 8000 (osem tisoč) oseb. Poučevalo se je o sadjereji v obče, zatem še posebej o vzgoji sadnega drevja, o sadnih škodljivcih, o koristi ptic pevk in njih varstvu, o napravi sadnega vina; dalje o vinoreji sploh, o ameriških trtah in njih cepljenju, o škropljenju proti peronospori, o trsnej uši in drugih trsnih škodljivcih, o gnojenju sploh in o gnojenju vinogradov posebej, o umnem kletarstvu; o solskih vrtih, o vrednosti gospodarskih društev in zadrug, o sejanju različnih semen, o kupovanju semenja, ter o kakovosti primerne semena, o obdelovanju zemlje sploh, o gospodarskih škodljivcih sploh, ter kako se njih braniti; kako naj poljedelci za varstvo svojih interesov skrbijo; o živinoreji, o dobavi stelje, o gospodarstvu z gnojem, o izboljševanju gospodarskih zemljišč, o izkoriščenju vod; o goji perutnine, o gospodarskih denarnih zavodih, o hišnih vrtih in o zelenjadarstvu, o šparglju; o umnem travnikarstvu in popis važnejših trav in zelišč, katere so posebne vrednosti za krmo, o gozdarstvu in gozdnih škodljivcih, s posebnim ozirom na škodljivca, imenovanega »nona«; o odvođenju in nasprotno o napajanju travnikov, o gnojenju travnikov; o vzgoji rogate živine, o bikih, o hlevih, pomoči pri porodu, boleznih, popis nekaterih živinskih pasmin, kuga in postava; svinjereja; konjereja; vzgoja, krmljenje, paša, kupovanje konj, zobje in starost, sejmi; skrb na kopita itd. Pri predavanjih vršil se je, kolikor

